

UNIVERSITATEA „VASILE ALECSANDRI” DIN BACĂU
Facultatea de Litere
Str. Spiru Haret, nr. 8, Bacău, 600114
Tel./ fax ++40-234-588884
www.ub.ro; e-mail: litere@ub.ro

Nr. 110/ 25.01.2023

Aprobat în CF din 25.01.2023

**TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA
PENTRU EXAMENUL DE ABSOLVIRE
Sesiunile iulie, septembrie 2023 și februarie 2024**

Program de studii: PEDAGOGIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR ȘI PREȘCOLAR

DISCIPLINA – PSIHOPEDAGOGIE

Tematică

1. Educație, inovație și reformă

- 1.1. Educația și provocările lumii contemporane. Noile educații
- 1.2. Educația timpurie – finalități și principii
- 1.3. Alternative educaționale în educația timpurie

2. Educabilitatea. Factorii dezvoltării personalității umane - interacțiuni și dominante

- 2.1. Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate
- 2.2. Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității
Mediul, factor extern al dezvoltării personalității
- 2.3. Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii
- 2.4. Domeniile de dezvoltare în educația timpurie (Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii)

3. Finalitățile educației

- 3.1. Definierea și analiza operațională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiective, competențe
- 3.2. Taxonomia finalităților. Criterii și sisteme de referință: macro-micro (finalități de sistem – finalități de proces); grad de generalitate; dimensiunea personalității; temporalitate; măsurabilitate)

4. Probleme teoretice și practice ale curriculumului

- 4.1. Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, conținut al învățământului
- 4.2. Tipuri de curriculum
- 4.3. Orientări și practici noi în organizarea curriculumului

5. Procesul de învățământ - sistem și funcționalitate

- 5.1. Procesul de învățământ: concept, structură, funcții, dimensiuni, caracteristici
- 5.2. Condiții și factori de creștere a eficienței procesului de învățământ. Organizarea activității didactice la nivelul clasei, inclusiv în regimul simultan și în mediul virtual

6. Învățarea școlară

- 6.1. Conceptul de învățare. Forme, tipuri și niveluri de învățare
- 6.2. Condiții interne ale învățării

6.3. Condiții externe ale învățării

6.4. Învățarea centrată pe copil

7. Proiectarea didactică

7.1. Conceptul de proiectare didactică; funcțiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice

7.2. Niveluri ale proiectării didactice

7.3. Caracteristicile proiectării didactice la nivel micropedagogic (planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției/activității, proiectul tematic)

8. Strategiile didactice

8.1. Delimitări conceptuale, componente (metode, procedee, tehnici, forme de organizare și mijloace didactice), taxonomii

8.2. Metodologia didactică. Metodele didactice: definiții, clasificări, descrieri, exemplificări

8.3. Mijloacele de învățământ: definiție, clasificare, integrare în activitatea didactică

8.4. Forme de organizare a instruirii: frontal, grupal, individual

9. Evaluarea în procesul de învățământ și educație

9.1. Definirea și analiza conceptului de evaluare didactică. Operațiile evaluării

9.2. Forme/tipuri de evaluare didactică: inițială, continuă/formativă, finală/sumativă

9.3. Metode de evaluare. Instrumente de evaluare Tipologia itemilor

Bibliografie

1. Cosmovici, A., Iacob, L. (1998). *Psihologie școlară*. Iași: Editura Polirom.
2. Crețu, T. (2009). *Psihologia vârștelor*. Iași: Editura Polirom.
3. Sălăvăștru, D. (2009). *Psihologia învățării*. Iași: Editura Polirom.
4. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Polirom, Iași.
5. Cojocariu, V.-M. (2007). *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului, Texte și pretexte*. București: Editura V&I Integral.
6. Cojocariu, V.-M. (2008). *Teoria și metodologia instruirii*. București: E.D.P.
7. Crețu, C. (1998). *Conținutul procesului de învățământ în Psihopedagogie*, Iași: Editura Polirom.
8. Cristea, S. (2000). *Dicționar de pedagogie*, Chișinău București: Grupul Editorial Litera, Litera Internațional.
9. Cucuș, C. (1996). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
10. Mățu, L. (2010). *Ghid de pregătire psihopedagogică pentru gradele didactice*. Bacău: Editura Alma Mater.
11. Negovan, V. (2006). *Introducere în psihologia educației*. București: Editura Universitară.
12. *** (2019). *Curriculum pentru educație timpurie*. Ministerul Educației Naționale.

DISCIPLINA – LIMBA ROMÂNĂ, LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LITERATURA PENTRU COPII

A. LIMBA ROMÂNĂ

Tematică

I. FONETICA

1. Sistemul fonetic românesc
2. Despărțirea cuvintelor în silabe (reguli, abateri);
3. Principiile ortografice și ortoepice ale limbii române.

II. LEXICUL

1. Unitățile lexicale;
2. Relațiile de sens dintre cuvinte (monosemantismul, sinonimia, omonimia, antonimia, polisemia, paronimia);
3. Mijloacele de îmbogățire a vocabularului:
 - a. mijloace interne: *derivarea, compunerea, abrevierea, conversiunea;*
 - b. mijloace externe: *împrumuturile lexicale.*

III. STRUCTURI SINTACTICO-MORFOLOGICE

1. Noțiuni generale: părți de vorbire/clase gramaticale; categorii gramaticale;
2. Enunțul: aspecte definitorii; clasificare;
3. Relații sintactice – mijloace de realizare;
4. Unități sintactice; definire, descriere, identificare a unităților sintactice; corespondența unităților sintactice (propoziție – frază); posibilități combinatorii ale diferitelor clase gramaticale; realizări sintactice.
5. Semnele de ortografie și de punctuație – rolul acestora în comunicare.

Bibliografie selectivă

1. ****Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, ediția a III-a revăzută și adăugită, Univers Enciclopedic Gold, București, 2021;
2. ****Gramatica limbii române*, Editura Academiei Române, București, 2005, vol. I; vol. al II-lea;
3. ****Gramatica de bază a limbii române*, coordonator Gabriela Pană Dindelegan, Editura Univers Enciclopedic, 2010;
4. ****Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, coordonator Gabriela Pană Dindelegan, Editura Univers Enciclopedic, 2019;
5. Ioan Dănilă, „*Fonetica și fonologie*”, Bacău, Editura „Egal”, 2005;
6. Groza, Liviu, *Elemente de lexicologie*, „Editura Humanitas Educational”, București, 2004
7. Pană-Dindelegan, Gabriela, *Elemente de gramatică*, Editura „Humanitas Educațional”, București, 2003
8. Tomescu, Domnița, *Analiza gramaticală a textului. Metodă și dificultăți*, Editura All, București, 2003
9. Savin, Petronela, Fichioș, Monica, *Ghid metodologic pentru învățământul primar. Limba și literatura română*, Editura Institutul European, Iași, 2017.

B. LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LITERATURA PENTRU COPII

Tematică

1. Curente literare/culturale: romantism, realism, modernism, simbolism, expresionism, neomodernism (perioadă, trăsături)
2. Basmul cult: *Povestea lui Harap-Alb*, de Ion Creangă;
3. Povestirea: *Hanu Ancuței*, de Mihail Sadoveanu;
4. Nuvela: *Moara cu noroc*, de Ioan Slavici;
5. Romanul realist-obiectiv: *Ion*, de Liviu Rebreanu;
6. Romanul modernist-psihologic: *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, de Camil Petrescu;
7. Romanul realist-balzacian: *Enigma Otiliei*, de George Călinescu;
8. Poezia lui Mihai Eminescu;
9. Simbolismul românesc: George Bacovia;
10. Poezie și filosofie: Lucian Blaga;
11. Un reformator al limbajului poetic: Tudor Arghezi;
12. Neomodernismul poetic: Nichita Stănescu;
13. Comedia: *O scrisoare pierdută*, de I.L. Caragiale;
14. Drama de idei: *Iona*, de Marin Sorescu.
15. Specii literare accesibile copiilor din învățământul preșcolar și primar.
16. Valori formative ale textelor literare destinate copiilor de vârstă preșcolară: Cântecul de leagăn - Ghicitori - Folclorul copiilor
17. *Poezia cultă de inspirație folclorică* (V. Alecsandri, *Doina*; M. Eminescu, *Doina*; Ana Blandiana, *Doina*; Șt. O. Iosif (*Cântec de leagăn*), Elena Farago (*Hai nani, nai, Lumina mamei*), Ana Blandiana (*Nani, pui; Cântec de leagăn, Descântec de ploaie.*) *Poezia boabei și a fărâmei*” (Elena Farago: *Cățelușul șchiop*, Tudor Arghezi. *Prisaca*,

- Ana Blandiana. *Întâmplări din grădina mea*); Poezia patriotică (Eminescu, *Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie*, Alecsandri, *Ostașii noștri*, G. Coșbuc, *Cântece de vitejie*), Poezia copilăriei (Blaga, *Părinți, Din copilăria mea, Sufletul satului*); Poezia naturii. Natură și viețuitoare (pastelurile lui V. Alecsandri; Blaga, *Cărăbușul de aramă*)
18. Narațiuni de scurtă întindere: povestirea și schița. Povestiri și schițe despre copilărie. Epica didactică: fabula
 19. Basmul fantastic. Trăsături. Compoziție. Personaje (la alegere, un basm, popular sau cult). Frații Grimm – *Scufița Roșie*; Petre Ispirescu – *Prâslea cel voinic și merele de aur*; Ion Creangă – *Fata babei și fata moșneagului*; H. Cr. Andersen – *Degețica*. -- Povestiri cu animale: - Ion Creangă – *Punguța cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Legenda etiologică și istorică
 20. Copilăria în literatura pentru copii: Romanele copilăriei Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*; Mark Twain, *Aventurile lui Tom Sawyer, Aventurile lui Huckleberry Finn*; Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*
 21. Aventură și proiecția de lumi. Literatură S.F. Teme predilecte în literatura pentru copii - *Harry Potter*, de J. K. Rowling;

Bibliografie

1. Angheliescu, M.; Ionescu, C.; Lăzărescu, Gh., 1995, *Dicționar de termeni literari*, București, Editura „Garamond”;
2. Balotă, Nicolae, 1997, *Arte poetice ale secolului XX*, București, Editura Minerva;
3. Călinescu, G., 2003, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura „Semne”;
4. Cernăuți-Gorodețchi, Mihaela, *Literatura pentru copii*, Iași, Editura „Universitas XXI”, 2008
5. Cioculescu, Șerban; Vianu, Tudor; Streinu, Vladimir, 1971, *Istoria literaturii române moderne*, București, Editura Științifică;
6. Cornea, Paul, 1998, *Introducere în teoria lecturii*, ed. a II-a, Iași, Editura Polirom;
7. Crohmălniceanu, Ov. S., 1984, *Cinci prozatori în cinci feluri de lectură*, București, Editura Cartea
8. Goia, Vistian, *Literatura pentru copii și tineret: pentru institutori, învățători și educatoare*. Cluj-Napoca, Editura „Dacia”, 1999
9. Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008;
10. Pop, Ion, 1973, *Poezia unei generații*, Cluj-Napoca, Editura „Dacia”;
11. Pop, M., Ruxăndoiu, P., *Folclor literar românesc*, București, EDP, 1974 (sau ediția a II-a, București, EDP, 1978)
12. Rogojinaru, Adela, *O introducere în literatura pentru copii*, București, Editura „Oscarprint”, 1999;
13. Scarlat, Mircea, *Istoria poeziei românești*, vol. I-IV, București, Editura Minerva, 1982-1984;
14. Simion, Eugen, *Scriitori români de azi*, vol. I-IV, București, Editura Cartea Românească, 1974 –1989;
15. Vianu, Tudor, 1977, *Arta prozatorilor români*, București, Editura Albatros.

DISCIPLINA – MATEMATICĂ

1. **Elemente de teoria mulțimilor:** noțiunea de mulțime (element, apartenență, reprezentarea mulțimilor); relația de incluziune, de egalitate între mulțimi; submulțimi; operații cu mulțimi (reuniune, intersecție, diferență, produs cartezian) și proprietățile operațiilor cu mulțimi; cardinalul unei mulțimi finite, proprietăți ale cardinalelor.
2. **Mulțimi de numere**
 - Mulțimea numerelor naturale: introducere, axiomele lui Peano, operații, proprietăți, sisteme de numerație, divizibilitate.

- Mulțimea numerelor întregi: compararea numerelor întregi, operații.
 - Mulțimea numerelor raționale: fracții ordinare, fracții zecimale, compararea fracțiilor, transformarea din fracții ordinare în fracții zecimale și invers, aproximări, media aritmetică, media ponderată. Probleme cu mărimi direct proporționale, mărimi invers proporționale. Procente,
3. **Ecuatii, inecuatii și sisteme de ecuații:** ecuații de gradul I în Z, probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor de acest tip, sisteme de două ecuații cu două necunoscute și probleme care se rezolvă cu ajutorul acestora.
 4. **Metode aritmetice de rezolvare a problemelor**
Metoda grafică (figurativă), metoda comparației-cu eliminarea unei necunoscute prin reducere sau prin înlocuire, metoda mersului invers, metoda ipotezelor (a falsei ipoteze). Probleme tipice-aflarea unor numere pentru care se cunosc suma și diferența, respective suma/diferența și raportul. Probleme de mișcare,
 5. **Elemente de organizare a datelor:** reprezentarea și organizarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame și grafice. Reprezentări folosind coordonate carteziene în plan.
 6. **Unități de măsură pentru lungime, arie, volum, capacitatea vaselor, masă, timp, valoare:** unități de măsură standard; multipli și submultipli; transformări.
 7. **Elemente de geometrie**
 - Punctul, dreapta, semidreapta, segmentul, linia curbă, linia frântă
 - Unghi: definiție, notații, elemente; interiorul unui unghi, exteriorul unui unghi; măsura unui unghi; clasificare
 - **Poligoane: Triunghiul** - definiție, elemente; clasificare; perimetru; suma măsurilor unghiurilor unui triunghi, linii importante în triunghi, perimetrul și aria (formule de calcul);
Patrulater - suma măsurilor unghiurilor unui patrulater convex. Paralelogramul, proprietăți; paralelograme particulare: dreptunghi, romb, pătrat - proprietăți; trapezul. Perimetre și arii: pătrat, dreptunghi, romb
 - Cercul: construcție, elemente
 - Corpuri geometrice: paralelipipedul, cubul, piramida, cilindrul, conul, sfera (identificare, elemente componente, desfășurare). Volumul cubului, volumul paralelipipedului.

Bibliografie selectivă:

1. Aron Ioan, Herescu Gh.-*Aritmetică pentru învățători*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977
2. Bălăucă, Artur, (coord) - *Auxiliar la manualele alternative la clasele I-IV*, Ed. Taida, 2002.
3. Lupu, C., *Didactica predării aritmeticii*, Editura Alma Mater, Bacău, 2011.
4. Lupu, C., *Elemente de geometrie și didactica predării*, Editura Alma Mater, Bacău, 2013.
5. Magdaș, I., 2019, *Matematică. Ghid pentru pregătirea inițială și continuă a profesorilor pentru învățământul primar*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană.
6. Roșu, M., 2019, *Elemente de matematică pentru profesorii din învățământul primar*, Ediția a 2-a, revizuită, București, Editura Aramis.
7. Manualele de matematică pentru clasele a IV-a – a VIII-a valabile în anul școlar în care se susține concursul.

Decan,

Conf. univ. dr. Brîndușa-Mariana Amălăncei